

EMLÉKKÖNYV
BAUER FERENCZ
ÖTVENÉVES NYOMDÁSZSÁGÁNAK ÜNNEPÉRE
1860–1910

BUDAPEST, 1910. ÉVI MÁJUS HÓBAN

A munka egy érdemes veteránját ünnepeljük. Bár a mai gyorsan haladó kor nem igen ér rá gyors iramodásában állomásokat tartani, bár ami tegnap még új volt, az ma már avult dolognak látszik, amire nem szokás visszanézni, mégis vannak néha kivételek, amikor nemcsak illő a visszatekintés, hanem egyszersmind kötelesség is. A mának embere kell, hogy visszatekintszen néha a múltba, különösen akkor, ha egy tisztességgel, becsülettel megfutott életpályát láthat a letűnt idők visszfényében, ha egy ötvenesztendő múlt kér elismerést a mostani kortól. Ilyenkor kell hogy megálljon egy pillanatra, legalább addig, míg elismerésének szerény virágait ennek az ötvenéves multnak talapzatára helyezi.

Ötven esztendő munkásságát ünnepelni a mi szakmánk művelőinek ritkán van alkalmuk. Kevés, nagyon kevés éri el közülünk ezt a nevezetes ünnepi állomást. A sors ritka kegyeltjei azok, akik szellemi és testi erejük teljességében eljutnak a félszázados határköhöz. Pályatársaink legtöbbje elhull a munka nagy csatájában, melyet az életfentartás eszközeiért vívunk napról-napra s akik ebben a nagy csatában emberül megállva helyüket dacolnak az idővel, azok ritka kivételek csupán. S lehetünk bármily ellenségei a személyek kultuszának, az ünnepi tömjénezésnek, az ilyen kivételeket nem lehet mellőznünk, az ilyen kivételes emberekkel szemben a szeretetteljes megemlékezés a legkevesebb, amit félszázados munkásságukért adhatunk.

Ez a szempont vezette a Pesti Könyvnyomda Részvénytársaság személyzetét akkor, midőn elhatározta, hogy megünnepeli nagyrabecsült szaktársa, Bauer Ferenc nyomdászságának ötven éves jubileumát. Az ő tiszteletreméltó, puritán becsületességű alakját igaz szeretettel övezi a személyzetnek úgyszólván minden egyes tagja s ez a nevezetes ünnepi évforduló tulajdonképpen csak egy önként kínálkozó alkalom arra, hogy a személyzet az ünnepelt iránt érzett állandó nagyrabecsülésének a nyilvánosság előtt is kifejezést adjon.

Ünnepeltünk szerény, hiú külsőségeket és a nyilvános szereplést kerülő egyénisége ezúttal – bármennyire szeretné is – nem térhet ki az elől, hogy alakját a nyilvános ünnepeltetés világitásába ne állítsuk. Az ő személyiségének ez a megvilágítás nem árthat meg, ellenkezőleg, sok olyan vonására derül fény majd, amelyeket eddig talán nem vettünk észre, vagy csak homályosan láttunk derengeni.

Nem árthat ennek a megvilágításnak az sem, hogy Ünnepeltünk felettünk áll, mint a Pesti Könyvnyomda Részvénytársaság nyomóosztályának művezetője. Mi benne első sorban nem a művezetőt, hanem az embert ünnepeljük, aki vezető állásában is ki tudta vívni a személyzet tiszteletét és ragaszkodó szeretetét. Hogy ez így van: az ő szaktársi érzületét bizonyítja.

Alább adjuk Ünnepeltünk életrajzát. Ez az életrajz eseményekben nem valami tulságosan gazdag. Vannak életpályák, amelyek nyugodt mederben folynak évtizedeken keresztül, amelyeket a nagyobb viharok véletlenül elkerülnek. Az ilyen életpályák a legszebbek: termékeny munkában folynak le, vezércsillaguk a kötelességérzet, mely például szolgálhat a következő ifjabb nemzedékeknek. Bauer Ferenc életének hajója is ily szelid vizeken evezett s ennek köszönhetette, hogy nem volt része háborgó viharokban s vészületett egyéni kiválóságai mellett talán főképpen ennek köszönheti, hogy öt évtizedet tölthetett folytonos munkában, szakképzettsége és rátermettsége révén vezető állásba juthatott s ebben az állásban megérhette nyomdászságának ötvenéves jubileumát.

Kivánjuk, hogy még sokáig folytathassa eddigi tevékenységét mindnyájunk örömére, élvezve azt az általános tiszteletet, mely nagyrabecsült személyét övezi s azt a jóleső, nyugodt öntudatot, mely csak a hiven teljesített kötelesség nyomán támad!

Bauer Ferenc 1847. április 21-én született Pesten. Édesatyja is nyomdász volt s fiát, alig töltötte be életének 13-ik évét, 1860. május 14-én a Landerer és Heckenast céghez (a mai Franklin-Társulat) adta gépmestertanoncnak. A Franklin-Társulat leltárában még most is megvan az a könyv, melyben ezelőtt ötven esztendővel a személyzetet nyilvántartották s ebből a könyvből eredeti alakjában közöljük a Bauer Ferenc tanulási éveire vonatkozó adatokat. Akkor még persze német világ volt Pesten s az itt közlött adatok is német nyelven vannak a könyvbe bevezetve, miként az a hátrább közölt eredetin látható. Az érdekes dokumentum a maga egyszerűségében is elmond egyet-mást az akkori nyomdai viszonyokról. Megtudjuk belőle, hogy a tanoncok heti bére, amit akkoriban koszt pénznek neveztek, nem sokat változott ötven év alatt. Bauer Ferenc első koszt pénzét, 1 forint 5 krajcárt, 1861. május 4-én kapta, mely ugyanazon év november 2-án 1 forint 50 krajcárra emelkedett. 1862. május 17-én már 2 forint 10 krajcárt kapott s a hetibér 1863. május 16-án, tehát a negyedik tanulási év kezdetén emelkedett 2 forint 50 krajcárra.

Ünnepeltünk tanulási ideje 1864. május 14-én telt le s e napon annak rendje és módja szerint fel is szabadították. Ez a jelentős mozzanat új korszakot nyitott életében. Ott állott immár a férfikor küszöbén, az élet komoly küzdelmei előtt. Eddig még úgyszólván a gyermekéveit élte, nevelték, tanították, hogy ember legyen belőle s ime most egyszerre saját lábaira kell állania s megmutatnia, hogy mit tud. S a fiatal gépmester nem rettent vissza a kezdet nehézségeitől. Első kondíciója Emich Gusztávnál volt, de csakhamar felébredt benne a vágy, hogy tudását öregbítse. Itt hagyta szülővárosát és Bécsbe ment szerencsét próbálni. S a szerencse kedvezett neki. Pülchnél, majd az osztrák Nemzeti Bank nyomdájában kapott kondíciót. Ez a nyomda azonban 1866-ban, a Nemzeti Bank feloszlásával megszűnt s az ambiciózus fiatal gépmesternek ekkor sikerült a bécsi állami nyomdába bejutnia.

De nem sokáig maradt Bécsben, 1867-ben visszatért szülővárosába s Buschmann Ferenc könyvnyomdájában kapott alkalmazást. Innen Posner és Hellerhez ment át, majd pedig a Deutsch Testvéreknél vállalt kondíciót. Közben hadkötelezettségének is eleget tett, mint honvéd s 1873. év szeptember havában lépett be mostani alkalmaztatási helyére, a Pesti Könyvnyomda Részvénytársasághoz.

Ez az esemény döntő jelentőségű volt Bauer Ferenc életében. Szorgalma és tehetsége csakhamar méltánylásra talált a vállalat vezetőségénél és szakmabeli képzettsége révén napról-napra nagyobb tért hódított magának. Lovag Falk Zsigmond, az intézet széles látókörű igazgatója méltányolta tudását, igyekvését, felismerte benne a vezetésre való rátermettséget s mikor a nyomóosztályban a művezetői állás megüresedett, teljes bizalommal állította az osztály élére Bauer Ferencet, aki ennek a bizalomnak minden tekintetben meg is felelt.

Mint művezető, nagyobb hatáskörrel, nagy felelősséggel lévén felruházva, bő alkalma nyílt bebizonyítani napról-napra, hogy nálánál megfelelőbb erőt alig állíthatott volna a vállalat erre a fontos állásra. Míg egyfelől a vállalat igazgatóságának legteljesebb elismerésére tette magát érdemessé fontos állásában, addig másrészt a vezetése alá rendelt személyzet elismerését is kiérdemelte. Jóakaró, méltányos előljárója nagyszámú személyzetének, aki az ilyen nagy személyzetnél mellőzhetetlen szigorú pártatlan igazságossággal egyesíti. Atyai jóindulatot érez személyzetének minden egyes tagja iránt, résztvesz örömeikben és bánatukban. Megköveteli

mindenkitől, hogy elvállalt kötelességét híven és pontosan teljesítse, de lehetetlen dolgot senkitől sem kíván. Minden méltányos kérést meghallgat s amennyire erejétől kitelik, minden lehetőt megtesz arra nézve, hogy személyzetének helyzetét megkönnyítse. Róla igazán el lehet mondani, hogy aligha ártott még életében valakinek, de nagyon sokaknak használt ott, ahol lehetett. Sokat tudna erről a vezetése alatt működő személyzet beszélni, mely bizalommal fordul hozzá ügyes-bajos dolgaiban is.

Művezetői teendőinek ellátásában szinte mesébe illő buzgóságot fejt ki. Ő a legpontosabb tagja a személyzetnek. Ő mindig talpon van, s mint a jó kapitány, aki hajóját a legnagyobb veszélyben is legutoljára hagyja el, ő sem mozdul addig helyéről, míg az összes gépek meg nem álltak. Évtizedek óta nem volt rá eset, hogy egyetlen-egyszer is hiányzott volna a nyomdából s még szabadságot sem vett úgyszólván soha. Ritka ember, ritka szokásokkal! Hozzá hasonló már csak nagyon kevés van közöttünk. Ime egy ember, aki a munkát önmagáért szereti, akinek a munka a legnagyobb gyönyörűsége.

A közéletben nem igen működött, minden idejét szakmájának szentelte. Hivatásának szeretete, párosulva páratlan kötelességérzetével, egész lelkét betöltötte. Kiváló szakmabeli képességével sok szép sikert aratott. Az 1876. évi szegedi kiállításon elismerő okmányt, a székesfehérvári kiállításon elismerő okmányt és bronzérmet, az 1878. évi párisi kiállításon szintén elismerő okmányt és bronzérmet kapott. 1897-ben pedig az arany érdemkeresztet kapta a királytól az ezredéves országos kiállításon kifejtett érdemes munkája elismeréséül.

A Pesti Könyvnyomda Részvénytársaság megrendelői körében méltán híres gyors szállító-képességéről. Szinte közmondásossá vált erről a nagy nyomdai vállalatról, hogy nincs előtte lehetetlenség, ha égetően sürgős munkák várnak elkészítésre. Fennállásának hosszú ideje alatt nem egyszer valósággal bámulatba ejtette a szakköröket is az a gyorsaság, amellyel egyes nagy állami és egyéb munkákat szállított. Hogy ez így van, abban nagy érdeme van a mi nagyrabecsült Jubilánsunknak, aki akkor van legjobban elemeiben, mikor a sürgős, sürgősebb és legsürgősebb munkák elkészítéséről, illetve kinyomásáról van szó. Egyik legkiválóbb támasza ő ebben a tekintetben a vállalatnak, akire mindig lehet számítani, aki a legnagyobb munkatorlódás közepette is a legnagyobb hidegvérrel intézi a dolgokat. S bármennyit dolgozzék és fáradozzék napról-napra hosszú évtizedek óta, vasszervezete keményen ellenáll az idők viszontagságának s munkáját épp oly fiatalos lelkesedéssel, körültekintéssel és alapossággal végzi ma is, mint valamikor réges-régen, fiatalságának éveiben.

Szabad idejében családjának és a művészetnek él. Mert magától értetődik, hogy fiatal korában, mikor már érezte, hogy eljött az ideje, ő is családot alapított. Családi életét művelt lelkű hitvese tette elégedetté és boldoggá. Boldogságukat fokozták gyermekeik, két leány és két fiú, akik mind felnőtt emberek ma már. Egyik leánya, Balázs Olga mint drámai színésznő több szép sikert aratott a vidéki színpadokon, valamint a régi Népszínházban, melynek megszűnése óta visszavonult a színpadtól. Segélyző-egyesületünk díszes palotájának, a Gutenberg-Otthonnak felavatása alkalmából ő szavalt, frenetikus hatást keltve, az ünnepi prólógust s ezzel nevét a nyomdász-szervezet történetében is megörökítette.

Azt az időt, melyet a munka és a család meghagy számára, a művészetnek szenteli Ünnepeztünk. Ugyanis kitűnően kezeli az ecsetet s el lehet bátran mondani, hogy Bauer Ferenc, ha nem volna nyomdász, akkor mint festőművész is meg tudna élni. Így persze csak a pihenés, a magába mélyedés csendes óráit szenteli művészetének, mellyel inkább csak önmagának szerez gyönyörű-

séget, no meg annak a szűkebb, meghitt körnek, melynek egy-egy elkészült munkáját megmutatja. S munkáinak látásakor elfeledjük, hogy csak mint műkedvelő áldoz a festőművészetnek.

A művészetnek ez a szeretete és ahhoz való nem mindennapi tehetsége életét harmonikussá, nyugodttá, megelégedetté teszi. A mai korban, midőn az idegesség rombol mindenfelé, mikor a munka láza megfeszíti minden erőnket, mikor már az apró gyermekek is nem egyszer idegességről panaszkodnak, Ünnepeztünk elkerülte ez a modern betegség. A művészet szelid géniusza vette az ő idegrendszerét védő, oltalmazó szárnyai alá. Amit a napról-napra megújuló, nem egyszer izgalmakkal telt nyomdai munkálkodás ront rajta, azt az ecset és a festőpaletta meggyógyítja. A folytonos munkálkodásban elfáradt lelke felüdül a művészet öröktiszta forrásánál, s így ez a kétféle foglalkozás: a nyomdai és a művészeti, kiegészíti és kiegyenlíti egymást. Megírta a költő, hogy aki a virágot szereti, rossz ember nem lehet. Ezt a tagadhatatlanul igaz mondást oda módosíthatjuk ünnepeztünk jellemének megrajzolásakor, hogy minden bizonnyal jó ember az is, aki a művészet valamely ágát hivatottsággal műveli, vagy annak szépségeiben lelkesedve gyönyörködni tud. Bauer Ferenc lényének alapvonása amúgy is a jóság, a művészettel való közeli rokonsága tehát még jobba, még nemesebbé teszi azt.

Ime Ünnepeztünk rövid életrajza, amiből, bár nagy vonásokkal rajzoltuk az ő alakját, meggyőződhetik mindenki, hogy Bauer Ferenc derék, elismerésre méltó életpályát futott meg. Jól tudjuk, hogy hiányos ez a jellemrajz, mert ha tökéletesen hű képét akarnók az ő derék, rokonszenves egyéniségének megrajzolni, sokkal több térre volna szükségünk, mint amennyi eme szűkre szabott Emlékkönyv keretében rendelkezésünkre áll. Hogy őt a maga egészében megismerhessük, hogy tiszteletreméltó alakja a maga egész valójában előttünk kidomborodjék, ahhoz a mindennapi érintkezés közvetlensége szükséges. Ez a közvetlen közelből való megismerés okozza, hogy a Pesti Könyvnyomda Részvénytársaság személyzete, élén nagynevű elnök-igazgatójával, Lovag Falk Zsigmond m. kir. udvari tanácsossal, igaz nagyrabecsüléssel veszi körül Ünnepeztünk. Hisszük és reméljük, hogy a mai ünnepeltetés csak egy kiemelkedő emlékjel érdemes pályáján, mely után még a munkás hétköznapiaknak hosszú sora következik. Ebben a reményben szívünk egész melegével üdvözljük őt nyomdászágának félszázados örömnepén!

ÖTVEN ÉV messze túlhaladja az emberi életkor átlagát.

Ötven év szakadatlan munkában eltöltve, már szinte csodaszámba megy. Százezer egyén közül sem éri meg ötven az ilyen ötven esztendő.

Az isteni gondviselés valóban pazar megnyilatkozása tehát, a mikor a hatvanadik éven túl, ötven évi folytonos munkálkodás után a férfierő teljességével és a munkaképesség változatlan épségével áldja meg Bauer Ferencet. És büszke vagyok arra, hogy ennek az ötven évi eredménydús cselekvésnek a javarészét az én vezetésem alatt álló nyomdában töltötte.

A nevezetes ötvenedik évfordulón szívem szerint azt kívánom, hogy semmi irányban se jelentsen ez fordulatot.

Jó volt így ötven évig.

LOVAG FALK ZSIGMOND
m. kir. udvari tanácsos,
a Pesti Könyvnyomda
Részvénytársaság elnök-igazgatója.

BAUER FERENCNEK.

Huszonöt évet egymás mellett munkálkodtunk abból az ötven évből, amelynek igyekvésben és dolgozásban való lepergése után most egy pillanatra meg kell állnia, hogy meghallgassa embertársai áradatként ömlő jókívánságait.

Huszonöt évvel ezelőtt, egész zöld gyermekkoromban találkoztunk először és az a gyermekszív megérezte a másik szívből feléje áradó melegséget. Bizalommal és figyelemmel fogadtam meg a hasznomra váló tanácsokat és fokozott mértékben iparkodtam biztatásainak, útmutatásainak teljes erőmmel megfelelni. Mintha ma történt volna, annyira élénken emlékszem még, mindig serkentőleg hatott reám, amikor helyesen végzett munkámat örömtől fénylő szemeivel, jószívüségétől áthatott mosolygással jutalmazta és három ujjával szép hosszú szakállával játszadoxva, apai gondossággal adott tájékoztató felvilágosítást a különböző szakkérdésekben.

Mindez régen volt. Az évek bámulatos sebességgel elsurrantak mellettünk. Magam is már öszülök. Odavénültem maga mellé. Igen ám, de viszont maga az évek folyamán mintha megfiatalodna és ha jól tudom is, hogy ez képtelenség, egyet konstatálnom kell: a huszonöt év alatt, mióta egymás mellett iparkodunk a hazai nyomdaipar fejlődését legszentebb meggyőződésünk szerint előmozdítani, nem öregedett sem huszonöt hónapot, sem huszonöt napot, annál kevésbé huszonöt évet. Ma is az a kifejlődött, erős, imponáló férfi, akit mint gyermek megláttam, mindjárt első pillanatra megszerettem és aki iránt változatlan maradt rokonszenvem hosszú huszonöt év alatt.

Bauer Ferencsel dolgozni igazán a legkönnyebb feladat. Figyelmességével, előzékeny szolgálatkészségével, beható érdeklődésével és figyelmes támogatásával segítségére siet a formahordótól egész az elnök-igazgatóig mindenkinek. És jószívuén támogat bárkit, nem riadva vissza semmiféle nehézségtől és nem törődve avval, az alvás és evés idejében hívják-e, avagy a napi munkaidő izgalommal megtelt óráiban.

Ember, egész ember a szó legnemesebb értelmében. Elsőrangú kapacitás a szakmájában és első helyet foglal el aranyos szívével társadalmi téren. Szegény maradt ugyan anyagiakban, mert egy Krózus bőkezűségével odaadott mindent családjának; de gazdaggá lett lelki javakban, mert ezekkel annyira pazarul ajándékozta meg a gondviselés, hogy minden igyekezete mellett sem volt képes embertársaira valamennyit elkölteni.

Segítségére volt e téren a természet bölcs berendezése, amely, akár csak a mesebeli sárkány hét fejével, úgy intézkedik a véghezvitt jótéteményeknél: a végrehajtott cselekedet nyomában újabb hatványozott erőt ad további fokozott áldásos működéshez.

A munka ötven éves jubileumán mit kívánjak Bauer Ferenc barátomnak?

Adjon neki a jó Isten legalább még egy negyedszázadig erőt és egészséget, hogy majdan az én ötven éves jubileumom alkalmából oly szeretettel üdvözlhessen engem, mint amily örömmel én nyújtom most feléje kezemet hálám és őszinte köszönetem jeléül.

Dr. Falk Zsigmond.

Szivesen sorakozom én is mindazokkal egy sorba, akik Önnel 50 éves nyomdász-jubileuma alkalmából kezét szorítanak, annál inkább, miután magam is 1873. óta, tehát 37 éve dolgozom együtt Önnel s így elegendő alkalmam volt a művészet iránti szeretetét megcsodálni.

Az Ég tartsa meg Önt, mint a szünet nélküli tevékenység és fáradhatatlan szorgalom ragyogó mintaképét még sok éven át ép egészségben!

Schlesinger Sándor.

BAUER FERENC azon mesés alakú nyomdászok közé tartozik, a kik a háborús idők katonáihoz hasonlóan, egész pályafutásukon át fegyverben, éjjel-nappal munkára készen állottak. És ezért őtet – a háborús évek kétszeresen számítván – nem ötven, hanem 100-éves jubileum illetné. De hát ezt, akárhogy prédikálnánk, úgy sem hinné el senki, aki pedig személyesen ismeri, éppenséggel nem; mert aki látja az ő erőteljes alakját, rózsás arcát: még ötvenéves nyomdásznak is alig képzelem. Hát igaz volna, hogy a munka nemesít?... sőt életet és erőt is ad? A mi szeretett jubilánsunk legalább ezt bizonyítja.

Tanay József.

Becsületes munkássággal eltöltött 50 esztendő multtal dicsekedhetni: magasztos, lélekemelő esemény. És a mi Ünnepeztünk alaposan kivette a szorgalmas munkásságból a maga részét. Az ő örökös sürgése-forgása kora reggeltől késő estig, gyakran éjszakáig már annyira megszokott, hogy géptermeinket „Bauer bácsi” nélkül el sem képzelhetem. Ehhez az évfordulóhoz nagyban és lényegben kitűnő egészsége segítette, mely, hogy még sok éven át valamennyiünk örömére engedje őt körünkben dolgozhatni: igaz és forrón átértett reményem.

Szende Károly.

Kedves Barátom! Azt mondják, ötven éves munkajubileumot ünnepsz. És a különórák? Ezeket 25 évre becsülöm. Tehát hetvenöt éves a te jubileumod. Ilyen még nem volt. (De ne is legyen!) – Hogy Te ezen rendkívül hosszú idő alatt bankletétbe helyezendő értékeket nem gyűjtöttél, azt tudom, de ember- és szaktársaid tiszteletéből és szeretetéből szereztél nagy vagyont, mely a különben sivár emberi életet éppúgy jobbítani bírja, mint a száraz kenyeret a vaj. Azért ezt a kincset nemes szived trezorjában jól őrizd, mert anélkül nem sokkal többet ér az ember, mint egy gép – ha mindjárt gépmester is.*

Gawel Gyula.

Ötven esztendei munka után ifjúkori erőben lép a mi fiatal öregünk a második ötvennek a mesgyéjére. E csodatétel kulcsa igen egyszerű. Példátlan kötelességtudás és fanatikus szeretete a munkának.

Geiszt Lajos.

* Micsoda célzás? A mesterszedő.

BAUER FERENC ÉRDEMEI.

Nagyon rossz írója vagyok a személyes dicsőítéseknek. Mert mindenkinek kötelessége kötelezettségeinek jól megfelelni és mindenkivel szemben jóindulattal viseltetni. Ezért alig ismerem el annak jogosultságát, hogy valakit korrekt magatartásáért különösen földicsérjünk.

Azonban tekintettel arra, hogy vannak emberek, akik nem abban lelik gyönyörűségüket, hogy másokkal jól tehessenek, hanem éppen ellenkezőleg mindig azon vannak, hogy másoknak kárára legyenek, vagy legalább is útjába álljanak annak, hogy mások boldogulhassanak, ebből a szempontból minden esetre kötelességünk elismerésünket nyilvánítani azok iránt, akik kötelességeiknek szaktársaikkal szemben igyekeztek mindenkor megfelelni.

Ebben a tekintetben pedig Bauer Ferenc jubiláns művezető szaktársunknak teljes elismeréssel kell adóznunk, mert ő mindig jól össze tudta egyeztetni mint művezető a személyzete érdekeit az üzlet érdekeivel és mindenkor igyekezett méltányosan bánni személyzetével.

Ez jubilánsunknak oly nagy érdeme, amit kiemelni el nem mulaszthatunk, hogy őt mintaképül állíthassuk a művezetőknek a személyzetükkel való bánásmód tekintetében.

És habár ő különben a közügyekben sohasem vett tevékeny részt, amit némelyek kizárólagos jogcímnek ismernek el az ünnepeltetésre, az ő jóakarató működésével bizonyára méltán kiérdemli a szaktársaknak elismerését, mert az ő hatáskörében ezzel a szaktársaknak annyi jót tett, amivel sok közszereplés nem ér fel.

De szerintem nem is csak a közszereplés adja meg az érdemet arra, hogy valakit ünnepeljünk jubileuma alkalmából, hanem az is, hogy ha valaki a hosszú 50 éven keresztül mindig jó kolléga volt, mert hiába való volna minden közszereplés, ha az, ki a dolgok intézésére hivatva van, dolgait a szaktársakkal szemben nem a szaktársi jóindulat mellett végzi.

Ezért Bauer Ferencet 50 éves jubileuma alkalmából melegen üdvözölhetjük, mert ő sohasem felejtkezett meg a személyzete iránt való köteles jóakaratról.

Grócz Ernő.

Nicht konventionell, wie es sonst einem Vorgesetzten gegenüber üblich ist, sondern aus vollem Herzen und mit Freuden, bringe ich meine besten Glückwünsche zu Ihrem fünfzigjährigen Buchdruckerjubiläum.

Nur wenigen der grossen Buchdruckerfamilie ist es vergönnt fünfzig Jahre in rastloser, ununterbrochener und verantwortungsvoller Thätigkeit auszuhalten. Sie Herr Bauer sind einer der wenigen Auserwählten. Dabei der pünktlichste beim Kommen und der letzte beim Verlassen des Arbeitslokales, wie viele Dezennien neunstündiger Arbeitszeit könnte man noch dazu rechnen?

Möge die Vorsehung Sie uns in jetziger geistiger und körperlicher Frische als gütigen Vorgesetzten, der für jeden einzelnen von uns ein warmes Mitgefühl hat, noch viele Jahre erhalten.

Johann Vojnar.

E szép ünnepedre
Mit kívánjak néked:
Öröm és boldogság
Legyen osztályrészed.

Gönczi József.

Szokás-mondás, hogy a nyomdászmesterség egészségtelen foglalkozás.

A mi Jubilánsunk élő cáfolata ezen föltevésnek.

Megfigyelve derült kedélyét, testi rugékonyságát, önként fölmerül a kérdés, hogyan lehetséges ez ötven esztendei küzdelmes tevékenység után?

Fölemlítve még azon körülményt, hogy veterán kollégánkkal művezetői minőségben is igen sokszor érintkeztünk s bár jogtalanul soha, de – helyet az igazságnak – pezsgő vérmérséklettel sokszor fordultunk hozzá és így még inkább indokolt azon kérdés, hogy mi ezen lelki és testi összhangnak a titka?

A válasz igen könnyű.

Mert úgy fölfelé, mint lefelé közmegelegedésre, példás lelkiismerettel tölti be hivatását.

Szeniczai Mihály.

BAUER FERENC EMLÉKKÖNYVÉBE.

Ötven évig dolgoztál,
– Nagy kor egy embernek –
Kezdted élted nyomorát
Mint fiatal gyermek.
Azt tudtad, hogy mi a rossz,
De nem, hogy mi a jó,
Küzdésednek e kora
A szerény **fasajtó**.

Mult az idő feletted,
„Legény” lettél végre,
Bizakodva tekintettél
Fel a magas égre.
Jöttél, mentél, küzdöttél,
– Csak ez volt az egész –
Ifjuságod e kora
Volt immár a **vasprés**.

A lét nagy harcai közt
Mint egy hős megálltál,
Edzett tested s lelkeddel
Másra nem is vártál.
Sohsem voltál életedben

Dicsőséget hajtó,
Ez idő volt multadban
A szerény **gyorssajtó**.

Férfikorod idején
Nyugalom szállott rád,
Mind, aki csak megismert
Dicsérte a munkád,
Jellemedet tisztelte
Kicsiny és nagy egykép,
Életszakod e kora
A modern **duplagép**.

Tisztos multad alkonyán
Előtted megállunk,
Szeretettől eltelve
Im feléd kiáltunk:
Forogjon még ötven évig
– Boldogságot érve –
Életed fonálának
Rotációs gépje.

Haraszti József.

A mi kedves Jubilánsunk mai ünnepén én is minden jót kívánok neki. De azt hiszem, nem kívánhatok neki jobbat, mint ha azt óhajtom, hogy teljesüljön minden, amit nagyrabecsült Ünnepeztünk maga kíván magának!

Paulich János.

Ötvenéves munkásságának megérdemelt jubileumi ünneplése alkalmából szívélyesen üdvözlö

Hoffmann Antal.

Ötven év... Egy örökkévalóság a nyomdászat terén! Ritkaszámba megy napjainkban szerénységben végzett nyomdai munkának ötven éves ünnepe. Ünnepeztünk mi is Bauer Ferenc munkástársunk ötven éves jubileumán. Örömmel csatlakozom azokhoz, kik Ünnepeztünk nyomdászágának félszázados fordulóját szeretettel és hálával ünnepelek.

Számedly Károly.

Mit irjak ez emléklapra? Hogy szívem mélyéből jót kívánok, azt jól tudja! Vagy arra kérem tán, hogy ne felejtse el? Ez hiú kívánság, de ha nevemet e darab papírra leirom, kérve kérem, tartsa meg emlékezetében. Tisztelője

Losonczy József.

50 évig a gépteremben lenni: rettenetes. De 50 évig a szakmafejlesztést szolgálni, munkástársaink szeretetét birni, családi boldogságot látni s az 50 éves jubileumot jó egészségben megérni: élvezet. Kivánom, hogy a jubiláns élete a második félszázadban még szebb legyen.

Schmidt János.

Üdvözlöm én is ünnepeltünket jubileuma alkalmából, mint olyant, aki egy félszázad óta napi munkaidejéből fennmaradó idejének nagy részét a legnemesebb szórakozásnak, a művészi festésnek szentelte. Kivánom, hogy a másik félszázad felé haladtában is találjon lelki gyönyörűséget ebben a nagyszerű amatőrködésben.

Busay Balázs.

Minden szaktárs legyen a szervezetnek hű harcosa; de amellet a megbecsülés és egymás iránti tiszteletet is tartsa egyik fő jellemvonásának.

Hovanetz Ferenc.

JUBILEUMKOR.

Ne vegyétek zokon, ha engem
Nem fog el az ünnepi láz,
Lelkemben két hatalmas erő
Szembe kerül, harcol, vitáz.

Az egyik a meghunyászkodó,
Tépelődő megalkuvás,
A másik a harcra ingerlő,
Ki nem elégített tudás.

Az érveit felvonultatja,
Gyarlók s én bennük nem hiszek.
Akárcsak egy rossz színmű, melyet
A közönség agyon piszeg.

Ez győzi szóval, okkal, érvel
S én rá hallgatni nem merek,
Félek, követ dobna rám érte
A nagy világ, e vén gyerek.

De titkon, a lelkemnek mélyén
Kijegecesül a tudat:
Megérjük még, hogy a munkánál
Nem ismerünk nagyobb urat!

S a munka edzett daliái
Nem lesznek mindig páriák,
És emberként becsüli őket
A férfivá nőtt új világ.

Jándy Imre.

Szívből üdvözlöm Bauer Ferenc szaktársat ötven esztendő's örömnepén. Kivánom neki, hogy vaseszégsségével sikerüljön megérnie egy minálunk eddig még hallatlan másik jubileumot is: a hetvenöt esztendőset.

Novák László.

Nach fünfzigjährigem mühevollen Kampf und Bestreben,
Hat Dir die Allmacht das selten Erreichbare beschieden,
Was sie Manchem entzogen, das hat sie Dir gegeben,
Dein Jubiläum zu feiern im Kreise Deiner Lieben.

Ein halbes Jahrhundert Deiner Thätigkeit ist dahingeschwunden,
Mit stolzem Lächeln liessest Du vorüberziehen diese Zeit,
Die Freude die Du an Arbeit und Familie gefunden,
Beweist nur zu gut Deine unendliche Bescheidenheit.

Möge Dich die Allmacht noch lange beglücken,
Und Dir noch viele fröhliche Tage erleben lassen,
Dich auch ferner mit der edlen Tugend schmücken,
Immer zu lieben und niemals zu hassen.

Zimmermann Adolf.

Még félszázados nehéz munka után is maradjon meg munkakedve és a művészet iránti rajongó lelkesedése sokáig! Mert a művészet harmonikus színei, átértett formái, a munkától és az élet küzdelmeitől fáradt kedélyünket megélénkítik, gyönyörködtetnek, új életenergiát adnak s további alkotásra serkentenek.

Jasiczky Lipót.

AZ ÜNNEPELTHEZ

Tudjuk azt nagyon jól, hogy az a szerénység, mely téged, szeretett Ünnepeztünk, félszázados nyomdász pályán jellemez, tiltakozott az ellen, hogy ezen ötvenesztendei fáradhatlan, komoly és céltudatos munkásságodnak ünnepe oly széles keretben és oly fénnel üljük meg, mint ahogy működésed azt megérdemli. A mai korban, a midőn egészen jelentéktelen egyének rövid pályafutásuk után alkalmat keresnek a saját híúságuknak egy ünnepély keretében való kielégítésére, fokozott örömmel ragadtuk meg ezt az alkalmat mi, hogy feltétlen ragaszkodásunknak, tiszteletünknek és szeretetünknek őszinte megnyilvánulásával övezzük Téged a mai napon, annál is inkább, mert jól tudjuk azt, hogy nem feltűnési vágy, stréberség olcsó eszközeivel kerested az érvényesülést eme félszázad alatt, hanem komoly és tartalmas munkásságodnak következménye volt az, hogy a Pesti Könyvnyomda Részvénytársaság nyomó-osztályának művezetői állására kerültél több mint egy negyedszázada s ebben a nagy felelősséggel járó állásodban is csendes munkával, de pillanatig sem szünetelve dolgozol, mindig szem előtt tartva üzleted érdekét, de soha nem szüntél meg szem előtt tartani kar- illetve szaktársaid érdekeit sem.

Aki a Te munkásságodnak egész idejére visszatekint, működésednek minden fázisában nemcsak hasznos intenciókat, de nagyjelentőségű valóságos eredményeket talál. Mondom, különös szeretettel karolod fel kartársaidnak és alattvalóidnak érdekeit is és innen magyarázható az a nagy népszerűség és szeretetnyilvánulás, amely mindnyájunk szivéből feléd árad nemcsak a lélekemelő és impozáns ünneplés közepette, de mindenkoron. Zajtalan, de eredményeinél fogva annál hangosabb működésed a magyar nyomdaipar történetében kitörülhetetlen betűkkel van bejegyezve, amelynek legnagyobb bizonyítéka ott ragyog a szaktársi szeretettől hevülő melleden.

Mindeme kiváló tulajdonságaidért a mai ünnepeltetésed alkalmából valamennyien örömmel üdvözljük benned a nyomdász munkások egyik nesztorát és átnyújtjuk neked az elismerés hervadhatatlan babérkoszorúját, amelynek azonban minden egyes levele felebbszólóidnak, jó barátaidnak, tisztelőidnek és szaktársaidnak szivéről van tépve; minden egyes levél jókívánatokkal teleírva, mert a te ünnepeltetésed becsületes és eredményteljes munkálkodásodnak az ünnepe.

E babérkoszorú levelei közt van az én levelem is, tele írva azzal a szivből jövő jókívánattal, hogy a Mindenható tartson meg még soká jó egészségben és boldogságban kedves családot örömeire, felebbszólóid teljes meglegedésére, a nyomdaipar dicsőségére és kar-, illetve szaktársaid anyagi boldogulásának előmozdítására. Isten éltesen!

Jászay Gyula.

Kivánom, hogy a Sors, mely megengedte Önnek érnie félszázados jubileumát, engedje megérnie az emberi kor legvégső határát is szaktársai és jóbarátai szeretetétől övezve, a legjobb egészségben, meglegedettségben.

Wegener Ottó.

Ismét jubileum. Most a jubiláns munkaadó és munkás egy személyben. Munkaadó, mert a gépterem művezetője; munkás, mert alkalmazott és mint ilyen dolgozik. Mint munkaadót dicsérik alkalmazottai, mert őket munkástársaként – és nem mint hasonló esetben legtöbben, hatalmát éreztetően, bakakáplár módon – kezeli. Munkaadó, ki nem felejt el, hogy szintén csak munkás. Ki, ha tud, csak segít és nem árt munkásainak. Ilyennek képzelem a munkás-munkaadót mintaképpül. S mert alkalmazottai ilyennek mondják, tudják és dicsérik, ezért megérdemli, hogy a munkások rendezzenek emlékünnepeket tiszteletük jeléül.

Gáspár Vilmos.

Fünfzig Jahre bei der Arbeit
Ohne Urlaub, ohne Rast,
Dazu Freund gehören Nerven,
Wie allein nur Du sie hast.

Wir sind stolz auf den Kollegen,
Der dies hat zustand gebracht,
Der beim Tag sich Ruh' kaum gönnte,
Und im Dienste stand bei Nacht.

In dem bleigetränkten Saale
Schwindet die Gesundheit rasch;
Doch Du hast es ausgehalten,
Éljen Bauer! Du bist – „Vas”.

Vig S. József.

Az elmúlt kornak halvány árnya
Visszatér ma hozzád,
Ezer barát üdvözl és
Nyújtja feléd jobbját:
Ötvenéves fordulóján
Szorgalmas munkádnak
Tiszta szívből és őszintén
Minden jót kívánnak.
Én is azok közé állok,
– Bár szerényen, félve, –
Akik szerencsét kívánnak
Örömmünnepedre.

Popper Zsigmond.

50 év! Aki ilyen sok időt tud becsülettel a munkának élni, annak csak gratulálni lehet! Éljen Bauer Ferenc!

Vormündl Antal.

Wenn es wahr ist, das die Arbeit adelt, dann ist unser Jubilant Franz Bauer, vom allerreinsten Adel. Vivat!

Klein Márk.

Bátor vagyok mélyen tisztelt Bauer urat néhány sorban üdvözölni nyomdászságának félszázados ünnepén. Magam is már 25 éve dolgozom jubilánsunk keze alatt s hogy még számos éven át tisztelhessem nagyrabecsült személyében nyomdai előljárómat, tiszta szívből kívánja egykori tanulója és mostanában kollégája

Valentin János.

Oly művezetőt ünneplünk ma, aki becsületben őszült meg és úgyszólván egész életét a munkájának vagyis a hivatásának szentelte, melyen csaknem egyedüli vezérlő célja az volt, hogy a főnökét egész tehetségével, minden erejével szolgálja! Aki így élt, az nem élt hiába, az bátran tekinthet vissza multjára és nyugodtan nézhet jövője elé. Multja érdemeinek virágaival van tele, s jövője sem lehet meddő, mert ő oly kertész volt, aki a fát nem azért ültette, hogy maga

pihenhessen árnyékos lombjai alatt, hanem hogy munkatársainak és főnökének hozzon gyümölcsöt.

Ismétlem, aki így élt, nem élt hiába s méltó mindnyájunk hódolatára. Ünnepeztünk most sem azért jubilál, hogy visszavonulva babérain pihenjen, hanem hogy az emlékezet forrásából új erőt merítsen a további munkálkodásra. Midőn tehát e napon szívünk szeretetét, őszinte elismerésünket nyilvánítjuk ünnepezt művezetőnknek, azt hiszem a személyzet egyhangú helyeslésére számíthatok, ha a Jubilánst örömmel üdvözlöm és kívánom, hogy őt a Mindenható még számos éven át a főnök és a személyzet javára boldogan éltesse!

Rohrmann Borbála.

Ha majd e lapokat forgatva,
Emléked a múltba visszaszáll,
S eszedbe jutna az az idő,
Mikor még azok közt valál,
Kik tisztelettől áradozva
Kivánnak itten jót neked,
Varázsoljon ifjuvá újra
Az elmúlt szép emlékezet.

Molnár László.

Agg korodnak minden perce
Legyen békés, áldott,
Tartsad mindig jó emlékb
Azt a nagy családot,
Aki veled munkálkodott
Szorgalommal, hévvel,
S körötted volt búban-bajban
Nappal úgy, mint éjjel.

Martinecz Károly.

Őszinte örömmel veszek részt ezen a jubileumi ünnepen, amelyen szeretett művezetőnk munkatársai, barátai és családja körében megüli munkásságának ötvenedik évfordulóját; mert bizony manapság nagyon sokan vannak, akiknek ötven esztendő még az életből is sok, és csak kevesen, akiknek megadatott az, hogy ötven esztendei munkálkodásuk jubileumi ünnepét megülhessék. Ezért is szívből kívánom a jubilánsnak, hogy továbbra is legyen része abban a szeretetben, mellyel most körül vesszük és éljen soká jó egészségben, erőben, örömeinkre és büszkeségünkre.

Fejes József.

Megragadom én is az alkalmat, hogy egynéhány sorral hozzájáruljak az emlékfüzet tartalmához.

Évek sora óta nap-nap után van alkalmam Jubilánsunk működését megfigyelni és jó tulajdonságait tapasztalni. A munkahalmaz, amely nála feltorlódik, sohse veszi el jókedvét, csak akkor zúdul fel a sors mostohasága ellen, mikor munkát sürgetnek meg nála, akkor némileg kijön a sodrából és a következő párbeszéd fejlődik ki Jubilánsunk és a szedő között:

Ő: Hát azt hiszik önök, hogy én a gép alatt is tudok nyomatni?

Szedő: Kérem Bauer úr, én csak felsőbb utasításra sürgetem meg ezt a nyomtatványt.

Ő: Tudom, tudom, de kedves barátom, csak beláthatja, hogy többet nem tehetek, mint hogy dolgozok.

Szedő: Azt belátom és azt is tudom, hogy Bauer úr úgy tudja intézni a dolgot, hogy ez a sürgős munka is elkészüljön a kellő időben.

Ő: Persze, persze, maguknak könnyű csak ledobni a munkát az asztalomra és én izzadhatok azután.

Szedő: (Észrevétlenül eltűnik).

Persze e kis epizód után a segéd munkások tíz perc múlva már viszik a sürgetett munkának a szedését. És ez mindig megismétlődik, valahányszor valamit sürgetünk, de azért hamar kiengesztelődik és a legközelebbi alkalommal nem mulasztja el megkérdezni:

– Hogy van kedves barátom?

Ha valaki a lányok közül háringot kap, el lehet készülve rá, hogy öt perc múlva ott lesz nála megsimogatni az arcát és azt mondja:

– No-no, nem kell azt mindjárt úgy felvenni, csak máskor jobban kell vigyázni a munkára.

És így van ez mindenkor és azért is szeretik munkásai annyira, mert még egy apa sem vigyázhat és gondoskodhat jobban alkalmazottairól, mint ahogy Jubilánsunk teszi.

Azért kívánom én, és azt hiszem, mindazok, kik őt ismerik, hogy még sok éven át láthassuk azon a helyen, amelyet most tölt be mindannyiunk meglegedésére; akkor tudni fogjuk, hogy oly vezetőnk van a gépteremben, aki munkásait munkatársainak tekinti és így egyetértve mindig több és jobb munkát végezhetnek, mint ellenkezőleg.

Reichenberg Ármin.

Mint személyzetének igazságos, nemesszívű előjáróját, hálával eltelve ünnepeljük Bauer Ferenc művezető urat a mai napon. Különösen nekünk, segéd munkásnőknek méltán van okunk őt ez alkalommal ünnepelni, hogy legalább némiképen viszonzozzuk azt a szíves jóindulatot és atyai bánásmódot, melyben az Ünnepelt bennünket állandóan részesít. Éljen sokáig!

Baumgartner Matild, Boros Lászlóné, Bóttos Zsófia, Dánis Gizella, Dvorák Antalné, Esztveller Lajosné, Havelka Károlyné, Himmer Margit, Kozári Janka, Laczkó Mariska, Láng Anna, Motzer Brigitta, Tótika Paula, Weisz Teréz.

Mint egykori hű tanítványainak egyike, én is őszinte örömmel üdvözlöm Bauer Ferenc művezető urat ötven éves jubileuma alkalmából.

Szlabej Vilmos.

Amily tüskés volt az elmúlt, oly rózsás legyen Önre nézve a jövő 50 év! Ezt kívánja tisztelője

Schusztek Gyula.

Ma, midőn egy szívvel, egy lélekkel ünnepeljük valamennyien szeretett művezetőnk, Bauer Ferenc úr 50 éves nyomdász-jubileumát, én is mély tisztelettel a legjobb kívánságoktól eltelve csatlakozom az ünneplők nagy seregéhez. Éljen Bauer Ferenc úr, a mi kedves művezetőnk!

Patacsik Károly.

Maradjon még néhány évtizedig a Jubiláns ilyen hasznos munkálkodásban a mi javunkra és szívből kívánom, adja meg neki a jó sors továbbra is azt a testi és szellemi frissiséget, amellyel jelenleg is rendelkezik.

Valentin Jánosné.

Ott, ahol állandóan a munka folyik, ritkán van ünnep, mert nem igen érünk rá az ünneplésre. De mikor ünneplünk, mint például a mostani alkalommal, igaz szívvel tesszük, mert az elismerés koszorúját a legjobb művezetőnek és a legderekabb emberek egyikének nyújtjuk. Egyedüli óhajtásunk, hogy szeretett Ünnepeztünk minél tovább maradjon közöttünk ép erőben és jó egészségben!

Sehr Katica.

Aki életének nagy részét a munka mellett tölti el, az becsben tartja munkatársait is, mert tudja, hogy vele együtt nemcsak a munkaadót, hanem az emberiséget is szolgálják. Így megérdemli, hogy a mai szép jubileumi ünnepen mindnyájan igaz örömmel sorakozzunk az ünneplők közé és a legnagyobb tiszteletben részesítsük szeretett művezetőnket.

A segéd munkások.

Ein selt'nes Fest ist's, das Sie heut' begeh'n
Ein Fest, das wenig Sterblichen zu Theil,
Wer kann auf 50 Jahre Arbeit seh'n?
Die Zeit ist lang, der Weg war steil.
Das Wort, das ich jetzt hier erhebe
An diesem heutigen Jubeltag,
Sei eine Bitt' zu Gott, er gebe,
Erfülle das, was ich hier sag'.
Gott schenke Ihnen langes Leben,

Sie sind ein Schmuck der Menschenschar,
Sie sind der Arbeit schönste Perle,
Da Sie gedient durch fünfzig Jahr.
Der Himmel möge stets nur lichen
Auf Sie mit ungetrübtem Blau,
Das Glück bei Ihnen Halt stets machen,
Ihr Auge nie ein Leid erschau'n.
Ich bitte noch aus vollem Herzen,
Sie mögen uns verlassen nie,
Denn der Verlust möcht immer schmerzen
Ein Kind der Arbeit, so wie Sie.

Hajek Ferencné.

Az emberi élet egyik legszebb pillanata az, amikor egy hosszú, évtizedekre szóló munkás tevékenység érdemeit méltatják. Ez az ünnepélyes pillanat a mi mélyen tisztelt Művezetőnk részére ma következett be, amidőn tisztelői, barátai és az egész személyzet egyforma szeretettel ünnepli az ő maradandó érdemeit. Az elismerés pompás virágoktól ékes koszorújához fogadja kedves Jubilánsunk az én szerény, de igaz szeretettel nyújtott virágszálamat is.

Jendrolovits Mariska.

Bauer Ferenc művezető úr nagyszámú ünneplőihöz mi is igaz szívvel csatlakozunk a mai napon s mély tisztelettel kérjük, fogadja szívesen legőszintébb szerencsekívánatainkat. Éljen soká nagyrabecsült családjá és az egész személyzet örömére!

László Imre és neje.

Jubiláris napján ime
Virágos a két kezem,
Magam szedtem bokkrétába,
Hogy szószólóm ez legyen.
E bokréta mondja el majd,
Hogy a szivem mit kíván:
Boldogságot, egészséget
Még sok hosszú éven át!

Landkammer Józsefné.

Szeretett művezetőnk 50 éves nyomdászjubiläumán mély tisztelettel köszöntöm Öt, kívánva, hogy még soká, igen soká élhessen annak, amit legjobban szeret, a – munkának!

Schäffer Ilona.

Szeretettel, tisztelettel
Közeledem mai napon,
Érzéseim kifejezni
Ma van a legszebb alkalom.
Ünnepeltünk iránt szívem
Igaz hálával van tele,
Éljen soká Művezetőnk,
S legyen mindig kísérője
Mindnyájunknak szeretete!

Floszmann Józsefné.

A mi szeretve tisztelt művezető urunknak, Bauer Ferencnek jubileumán úgyszólván családi ünnepet ülünk, mert nemcsak saját családjának, hanem nekünk is jóakaró atyánk.

Ottó Ödönné.

Ötven évig egyhuzamban dolgozni a nyomdászpályán, a zakatoló gyorsajtók sokasága között, szigorú óvatossággal, kényes kötelességtudással: rendkívül kevés szaktársunknak adatott meg.

Ma, midőn Bauer Ferenc művezető szaktársunkat jubiláljuk, alulírott megragadva emez igazán szép alkalmat, siet őt szívből üdvözölni és igyekezik bebizonyítani e sorokkal, hogy egy ily nagy, rendkívül hosszú életpályát egy-egy embertársunk csakis akkor tehet meg, ha elsősorban erkölcsi alapon meg tudta tanulni az „Élet” tanító ereje által azt, hogy mi is tulajdonképpen a kötelességtudás, mely erkölcsi törvény mindennapi életünkre vonatkozólag – rövidesen egybefoglalva – így szól:

„Kötelesség: hatalmas szó!... Kötelesség: a legszigorúbb és legridegebb szó!... Kötelesség: vezető erő, mely inkább elkeseredést szül, mint kellemes vidámságot.”

A »kötelességtudás« végrehajtó ereje máskülönben olyan valami a napi életünkben, mint például a világító torony a végtelennek látszó tengeren, hol sötét éjben hideg, komor fénysávokat vetít a messzeségbe, hogy ezáltal bevilágítsa a vizen haladó hajók előre kiszámíthatlan, veszedelmekkel járó útjait.

A »kötelesség« tudata: vezethet és irányíthat mindnyájunkat; megmondhatja: így kell cselekedni, ezért vagy azért kell küzdeni; ez, vagy egy másik út az, amelyen haladnunk kell még akkor is, ha ilyenkor minden örömünk és vidámságunk oda is vész. Még akkor is, ha esetleg úgy vélnénk, hogy tőlünk most már mindenki elfordult és elhagyni fog.

A »kötelesség« szó nagy és értékes erkölcsi erőt jelent, mely azonban mindenkor vigaszt nyújt annak, aki türe, küzdve, intő szavát fogadja és parancsait helyesen követni tudja.

Ezek közé tartozik a mi kedves Jubilánsunk is, aki felé mai örömnapiján én is egy hangos éljent kiáltok.

Visegrádi Ivor.

Boldog vagyok, hogy szívemnek
Kivánságát elmondhatom
Ezen a szép, ritkán jövő
Verőfényes ünnepnapon:
Mélyen tisztelt Jubilánsunk
Bút, bánatot sohse lásson,
Áldás legyen minden léptén,
Tiszta szívből ezt kívánom!

Hajek Ludmilla.

Néhány év előtt nyáron, az úgynevezett ugorkaidőben roppant sok munkánk volt, a mi gépünk pedig, lévén ez a legnagyobb gép a nyomdában, melyen négyen dolgoztunk, már hónapok óta szaladt egy magas példányszámú nyomtatvánnyal. Mi ennek folytán igen meg voltunk erőltetve és kimerülve, elhatároztuk tehát, hogy ebből kifolyólag megkérjük a művezetőt egy alkalmas pillanatban, hogy méltányolja helyzetünket és emelje fel a fizetésünket egy koronával. Úgy is tettünk. Egy szép déli lecsöngetés után mind a négyen bementünk az öltözőbe utána. Én voltam az előadó, a többiek a hátam mögött álltak, és tisztelettel kértem a korona javítást mindnyájunk részére. Hozzátettem, hogy ha nem érdemeljük meg, arra kérjük, cseréljen ki minket más, könnyebb géphez, mert már egész betegek vagyunk a megerőltető munkától.

Alig, hogy befejeztem mondókámat, a művezető felhuzza szemöldökét, kereken és határozott szavakban kijelentette, hogy nincs semmi, se korona, sem kicserélés, és hogy nyomatékosabban is tudunkra adja neheztelését, hátat fordított annak jeléül, hogy vége a kihallgatásnak.

Mit tehettünk egyebet, nagy búsán elsompolyogtunk. A géphez érve tanácskoztunk, mitevők legyünk, hogy megtörjük a jeget. Bántott bennünket ez a kudarc roppantul. Hogy is ne, mikor mi már úgy számítottunk arra a javításra, hiszen az első koronán el akartunk menni a Budai Szinkörbe a »Smólen Tónit« megnézni!

Hosszas tervezgetés után abban állapodtunk meg, hogy mindennap délután egy másik megy el az orvoshoz, lesz addig helyette egy idegen szaktársnő a gépnél, ki nem ismeri a gép fortélyát, majd meg fogja a művezetőt látni, hogy a munka nem megy úgy, mint nálunk, és talán magába száll a korona megadását illetőleg. Megcselekedtük, de ezáltal még jobban ránk zúditottuk haragját, úgy annyira, hogy mikor a negyedik szaktársnő kéredzkedett el az orvoshoz, már nem is hallgatta meg őt, leintette a kezével.

Reménykedtünk azért az első szombaton, hátha mégis, de hiába, nem jött meg a várva-várt javítás, pedig előadták a »Smólen Tónit«. El voltunk keseredve. Mit tegyünk most már, hogy Bauer úr elhigye tényleg nekünk, hogy betegek vagyunk, és csak a kért korona gyógyít meg bennünket?

Mikor hétfőn bejöttünk a nyomdába, egyiknek a feje volt bekötve, másiknak az álla, a harmadik sántított, mikor közeledett felénk a művezető, a negyediknek egy meleg kendő volt a nyaka köré csavarva és köhécseltünk mindnyájan, dacára, hogy majd meggyuladtunk a hőségtől, mert hisz kánikula volt. Már lemondtunk minden reményről és szombaton nem is voltunk kíváncsiak a fizetésünkre, pedig váratlanul megkaptuk a koronát. Derült ábrázattal, frissen, egészségesen mentünk Bauer úrhoz megköszönni jóindulatát, mire ő megjegyezte, hogy tudja, miszerint mi csak a nyomdában vagyunk sánták és nagybetegek, azután kutyabajunk.

Meglehet, hogy megkaptuk volna az óhajtott javítást egyenesebb úton is, nem kellett volna cselhez folyamodni; de meglehet az is, hogy talán elősegítette egy kissé a mi furfangos eljárásunk ügyünk sikerét. Ez csak egy epizód a sok közül, melyek az ő jó szívéről és humanitásáról tanuskodnak. Kérjük is az Istent, tartsa őt meg soká minékünk.

Wolf Istvánné.

Úgy van az a világon berendezve, hogy lassankint mindenből kiábrándul az ember. Akármilyen nagy idealizmussal, jövőnkbe vetett erős hittel kezdjük is meg pályánkat ifjúságunk sokat ígérő hajnalán, az idő gyors folyása, az egymást követő évek lassanként lekoptatják rólunk az idealizmus zománcát s helyette bensőnkben csak egy fájó kérdés marad: mért nincs úgy, ahogy életünket fiatalságunkban elképzeltük, mért nem teljesülnek azok a vágyak és célok, amelyek után sovárogyva néztünk s kialakul bennünk az az erős meggyőződés, hogy sokkal szebb, boldogabb lenne az életünk, ha olyan lehetett volna, amilyennek eleinte magunk elé festettük.

A legtöbb ember belsejében ott tátong egy láthatatlan seb e miatt a nagy kiábrándulás miatt; de úgy gondolom, hogy a mi tisztelt Jubilánsunk kivétel ebben a tekintetben. Az ő pályáját nem kísérték csalódások. Ha mint embert érték is talán szomorúságok, hivatásának gyakorlása közben, tehetségének és hajlamának megfelelő hatáskörbe jutva, sorsával bizonyára mindig elégedett volt.

Ez az elégedettség és az a jóleső tudat, hogy képességeit értéke szerint megbecsülték, viszont arra készítette, hogy ő is mindenkit megbecsüljön s ennek köszönheti, hogy személyét általános tisztelet és szeretet veszi körül.

Mint egyike azoknak, akik Bauer Ferenc nemes jóindulatát igen sokszor és közről érezhették, hálás tisztelettel és szeretettel köszöntöm őt munkás életének mai jól megérdemlett örömnapiján!

Morócz Jenő.

Szeretett művezetőnk 50 éves jubileuma alkalmával mi sem mulasztjuk el Őt üdvözölni és hálánkat kifejezni mindazon nemes cselekedetért és az irántunk tanúsított szeretetért, melyben bennünket mint tanoncokat részesített. Kivánjuk, hogy számtalan éven át legyen köztünk friss erőben és egészségben.

Thauer Albert, Keller György, Hauer István, Szakál Aladár, Götz János, Robiczek Károly, Bartos Géza, Máhr János, ifj. Metzger Nándor, Schillinger Vilmos, Gábrriel Tamás, Zajzon István, Lühnsdorf Frigyes, Dira Ernő, Szép Lajos.